

[Handwritten signature]
०६६३६

श्रीमान् सचिव ज्यू
आचारसंहिता अनुगमन उपसमिति (विद्युतीय)
प्रेस काउन्सिल नेपाल, काठमाडौं ।

मिति : २०७६/०६/०३ गते

प्रेस काउन्सिल
दर्ता नं. ४४०
मिति २०७६/०६/०३
काठमाडौं

विषय : प्रतिक्रिया पठाइएकोबारे ।

महोदय,

उपर्युक्त सम्बन्धमा मैले त्यहाँको कार्यालयमा दिएको माइसंसार ब्लगविरुद्ध उजुरीको कारवाही प्रक्रियाका क्रममा २०७६ भदौ १७ गते बसेको आचारसंहिता अनुगमन उपसमिति (विद्युतीय) को बैठकले 'प्राप्त जवाफको व्यहोरा उजुरीकर्तालाई जानकारी गराउने र कुनै प्रतिक्रिया भए पठाउन सूचित गर्ने' निर्णय भएको जानकारी २०७६/०५/२५ गते प्रेषित चलानी नम्बर १९०/०७६/७७ को पत्रबाट पाएँ ।

माइसंसारका सम्पादक उमेश श्रेष्ठले प्रेस काउन्सिलमा पठाएको जवाफ मलाई चित्तबुझ्दो नभएको र मेरो निवेदन बमोजिमको माग सम्बोधन गर्न मनसाय नदेखिएकाले ब्लग र सम्पादकमाथि कारवाही प्रक्रिया अगाडि बढाउन माग गर्दै मेरो उजुरी र मागका सम्बन्धमा तपसिल बमोजिम थप प्रस्ट पार्न चाहन्छु -

क) माइसंसारलाई मैले पठाएको शुरू निवेदनका सम्बन्धमा -

- मैले निवेदनमा उक्त सामग्रीबाट नाम हटाउन निवेदन गरेको छु । त्यो घटना मेरा लागि पीडादायक थियो र विसंनलायक पनि । कुनै गल्ती बिना नै प्रहरीले मलाई थुनामा राखेको थियो । म त्यो घटनालाई पटक-पटक सम्झ्न चाहन्छु । तसर्थ मेरो पुरानो घटनालाई सम्झाउने र प्रचार गर्ने गरी आएको सामग्रीबाट मेरो अंश हटाउन आग्रह गरेको हु । मलाई थप पीडा दिने र पीडादायी क्षण स्मरण गराउने सामग्री प्रकाशन हुनमा मेरो आपत्ति छ ।

- मैले निवेदनमा 'मेरो नामलाई अनावश्यक र असान्दर्भिक रुपमा जोडेर गलत मनसायका साथ प्रस्तुत गरिएको' लेखेको छु । त्यो समाचारमूलक सामग्री खेम भण्डारी र रवि लामिछानेसँग सम्बन्धित वादविवादमा लेखिएको छ । दुवैबीचको विवादमा म आवश्यक नभएकाले मलाई अनावश्यक र असान्दर्भिक रुपमा गलत मनसायका साथ प्रस्तुत गरिएको मेरो ठहर छ । सामग्रीको विषयवस्तुसँग मेरो अनिवार्यता नभएकाले मेरो नाम राखिराख्नुपर्ने मनासिव कारण देखिँदैन । मैले आपत्ति जनाएपछि मेरो नाम हटाइदिएको भए हुन्थ्यो, मैले मेरो नाम हटाउन मात्रै आग्रह गरेको छु ।

- निवेदनमा 'इतिहासमा भएको घटनालाई अदालतबाट आदेश भएको कुरा लुकाएर आंशिक सत्य मात्रै प्रकाशित' गरेको उल्लेख गरेको छु । उक्त सामग्रीमा राखिएको पत्राङ्कको समाचार ठीक भएपनि न्यायिक निरूपणको पाटोलाई लुकाइएको छ । घटना सम्बन्धी सूचना अद्यावधिक नगरी पुरानो घाँउ कोट्याउने काम मात्रै भएको छ । त्यसको पुष्ट्याउँ यो अंशमा देखिन्छ - 'वर्दीको 'पावर' देखाएर पत्राङ्क गरेपछि भण्डारीले पनि आफ्नो 'पावर' देखाउँछन् । समाचार लेखेकै आधारमा पत्राङ्क परेको भनेर देशभरबाट विरोध हुन्छ र २८ घण्टापछि उनीहरु रिहा हुन्छन् ।' यो अंशमा पावर देखाएर, देशभर विरोध भएर रिहा भएको सन्देश प्रवाह गर्न खोजिएको छ । प्रहरी हिरासतमा पुगेका व्यक्तिलाई रिहा गर्ने क्रममा सरकारी बकिल कार्यालय, अदालत र न्यायिक निकायको वैधानिक भूमिकालाई लुकाइएको छ । इतिहासको घटनालाई आंशिक रुपमा दुरासयपूर्ण तरिकाले व्याख्या गरिएको छ ।

- त्यो समाचार सामग्रीमा रवि लामिछानेको प्रतिक्रिया समावेश छ तर मेरो नाम समेत जोड्दा पनि मेरो कुनै प्रक्रिया राखिएको छैन । समाचार सामग्रीलाई सन्तुलित बनाउन सञ्चारमाध्यम आफैले प्रतिक्रिया लिनुपर्ने भएपनि मैले नै सक्रिय भएर निवेदन पठाउँदा समेत न त्यसको जवाफ पठाइयो, न निवेदनको माग सुनुवाइ गरियो ।

- मैले निवेदनमा 'अझै अनौठो त के भने कार्यकारी सम्पादकको नाम पहिलो क्रममा राखिएको छ भने सम्पादकको नाम दोस्रो क्रममा' भनेर समेत उल्लेख गरेको छु । यसरी कार्यकारी सम्पादकको नाम पहिले लेखेर सम्पादकको नाम दोस्रो क्रममा राखिनु मप्रतिको बदनियत हुनसक्ने मेरो ठहर छ । सामान्यता पदीय जिम्मेवारी अनुसार समाचार सामग्रीमा सम्पादकको नाम नै पहिलो क्रममा हुन्छ ।

ख) प्रेस काउन्सिलमा पठाइएको उजुरी सम्बन्धमा -

- पत्रकार आचारसंहिता २०७३ को दफा ६ उपदफा (१)(क) मा 'समाचार सामग्री तथ्यहीन, भ्रामक र असन्तुलित भएको लागेमा' सम्बन्धित सञ्चारमाध्यममा प्रतिक्रिया पठाउन सकिने उल्लेख छ । उक्त सामग्रीमा सबै तथ्य र पक्ष समावेश नगरी 'रिहा गरिएको अंश'लाई भ्रामक बनाइएको छ । सामग्री सन्तुलित पनि छैन, नाम समावेश भएको पक्षको प्रतिक्रिया लिइएको छैन । तसर्थ सञ्चारमाध्यममा निवेदन पठाएँ । सञ्चारमाध्यमले उपदफा (१)(ख) बमोजिमको कर्तव्य पूरा नगरेपछि उपदफा (१)(ग) बमोजिम मैले काउन्सिलमा उजुरी पठाएको हुँ ।

- समाचार सामग्रीमा पक्राउ परेको आंशिक तथ्य प्रचार गरिएको, रिहा भएको घटनालाई भ्रामक रूपमा राखिएको, कानूनी प्रक्रिया र न्यायिक निकायको भूमिकालाई अद्यावधिक नगरिएको, समाचारमा मेरो प्रतिक्रिया समावेश नभएको, समाचार सामग्रीको विषयवस्तुसँग मेरो विषय जोड्नुपर्ने अनिवार्य नभएको, मेरो नामलाई सम्पादकभन्दा अगाडि राखेर प्राथमिकता दिनुपर्ने कुनै कारण नदेखिएको तथा मैले निवेदन पठाएर इतिहासको घटना हटाइदिन आग्रह गर्दा समेत मेरो नाम राखिराख्नुपर्ने अनिवार्यता नदेखिएकाले मैले प्रेस काउन्सिलमा पठाएको उजुरीमा गरिएको माग अनुसार मेरो नाम कुनै निशान समेत नरहने गरी हटाउन निर्देशनका लागि पुनः अनुरोध गर्दछु ।

ग) माइसंसारका सम्पादकको जवाफ सम्बन्धमा -

- जवाफमा सम्पादकले 'उजुरीकर्ताले प्रकाशित सामग्री सही भएको स्वीकार्नुभएको छ' भनेर लेख्नुभएको छ । यो आंशिक सत्य हो । पक्राउ परेको घटना सही हो तर रिहा भएको समाचार अंश मैले स्वीकारेको छैन, त्यो भ्रामक रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ । कानूनी र न्यायिक प्रक्रिया लुकाइएको छ, जसले गर्दा समाचारमा प्रस्तुत गरिएको रिहाइको व्याख्या भ्रामक बनाइएको छ ।

- मैले ब्लगलाई पठाएको निवेदनदेखि काउन्सिलको उजुरीसम्म आंशिक सूचना प्रस्तुत गरियो, भ्रममा पार्न खोजियो भनेर प्रस्तुत गरेको आरोप सम्बन्धमा कुनै जवाफ देखिएन । कार्यकारी सम्पादकको नाम अगाडि र सम्पादकको नाम पछाडि राखेर किन पूर्वाग्रह देखाइयो भन्ने जवाफ पनि छैन ।

- जवाफमा लेखिएको छ, 'भाइरल भएको पुरानो भिडियोमा उजुरीकर्तालाई पनि प्रहरीले भ्यानमा राख्दै लगेको देखिन्छ । हल्ला चिर्न सहयोग गरेकोमा धन्यवाद दिनुपर्नेमा उल्टै आरोप लगाउँदै उजुरी गर्नु न्यायसंगत होइन ।' पुरानो भिडियोलाई नयाँभन्ने प्रचार गरेर केही अराजक व्यक्तिले सामाजिक सञ्जालमा भ्रम छर्ने काम गरे, त्यो गलत थियो । त्यही अराजकताको सन्दर्भलाई जोडेर त्यो अराजकलाई भन्नु फेलाउने गरी भ्रामक रूपमा समाचार सामग्री प्रकाशित हुनु भन्ने गलत छ ।

माइसंसार ब्लगको समाचारको उद्देश्य पक्राउ परेको हल्ला चिर्न होइन, 'राख्दै नराखेको स्टाइटस राखियो'को सन्दर्भमा छ । रवि लामिछानेसँग प्रतिक्रिया लिइएको, उहाँसँग जोडिएको विषयवस्तुलाई प्रस्ट पार्न समाचार सामग्री तयार पारिएको छ । रवि लामिछानेको सन्दर्भ प्रस्ट पारिएकोमा मेरो कुनै प्रतिक्रिया छैन । तर समाचारमा मसँग जोडिएको विषयलाई एकपक्षीय रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ,

‘पावर’का आधारमा रिहा भए भनेर मनोगत व्याख्या गरिएको छ, रिहा हुँदाका वैधानिक प्रक्रियालाई समावेश गरिएको छैन, लुकाइएको छ । तसर्थ त्यो सामग्री मेरो पत्राउवारे भ्रम चिर्न राखिएको छैन । सम्पादकज्यूलाई ‘धन्यवाद’ चाहिएको हो भने मेरो माग बमोजिम मेरो नाम हटाएपछि धन्यवाद दिन सकिने छ । त्यो सामग्रीको प्रस्तुती हेर्दा मेरो विषयको भ्रम चिर्न प्रकाशन भएको देखिँदैन ।

- जवाफको अर्को वाक्यमा लेखिएको छ, ‘सामाग्रीको पुष्टिका लागि सन्दर्भ सामाग्रीका रूपमा लिङ्कव्याक राख्ने अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलन हो । यसलाई पुराना समाचार लिङ्कहरू जोडेर विषयलाई थप बढाउने काम भएको’ भनि आरोप लगाउनु अज्ञानताको पराकाष्ठा हो ।’ शुरूमा प्रकाशित सामाग्रीमा लिंक जोडिएको थिएन, मैले मेरो नाम हटाउन निवेदन पठाएपछि लिंक जोडिएको सन्दर्भमा निवेदनको माग सुनुवाइ गर्नुको साटो विषयलाई थप बढाउने काम भएको भनिएको हो । उहाँले त्यसलाई ‘अज्ञानताको पराकाष्ठा’ भन्नुभएछ । यसबाट निम्नानुसार प्रश्न जन्मिए -

- अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलनको ज्ञान राख्ने सम्पादकज्यूले शुरूमै प्रकाशन गर्दा लिंक किन राख्नुभएन ? शुरूमै ज्ञान कहाँ लुप्त भएको थियो ? मैले नाम हटाउन निवेदन पठाएपछि एकाएक ज्ञान अंकुरण कसरी भयो ? उहाँको समाचारमा जोडिएको लिंकमध्ये मिडिया कुराकारीको लिंक खुल्दैन, त्यो लिंकमा के प्रकाशित छ भनेर पाठकले पढ्न पाउँदैनन् । (स्क्रिन सर्ट यसै प्रतिक्रियासाथ समावेश छ ।)

- समाचारको अर्थ भ्रामक नहुने गरी रिहा हुनुको तथ्यपरक कारण मूल सामग्रीमै समावेश गर्नुपर्ने हो कि लिंक जोडेर आफू समाचार सामग्री पूर्ण बनाउने जिम्मेवारीबाट पन्छिन मिल्छ ?

- अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलनवारे जानकारी सम्पादकज्यूले समाचार सन्तुलित गर्नुपर्ने, समाचारमा समावेश पक्षको प्रतिक्रिया राख्नुपर्ने पत्रकारिताको सामान्य मान्यतालाई किन प्रयोगमा ल्याउन सक्नुभएन ?

- समाचारमा आंशिक होइन, पूर्ण र अद्यावधिक तथ्य समावेश गर्नुपर्छ भन्ने ज्ञान अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलन जान्ने सम्पादकज्यूलाई किन भएन ? समाचारमा समावेश सूचना अद्यावधिक नहुनु, आंशिक सूचना मात्रै समावेश भएर मनोगत व्याख्या गर्नु महाज्ञानको पराकाष्ठा हो कि अज्ञानताको पराकाष्ठा ?

- अन्तर्राष्ट्रिय प्रचलनको ज्ञान राख्ने सम्पादकज्यूलाई समाचारमा पदक्रम अनुसार सम्पादक र कार्यकारी सम्पादकको नाम समावेश गर्ने ज्ञान किन भएन ?

प्रतिक्रियामा माथि उल्लेखित विभिन्न सन्दर्भले माइसंसारको सामग्रीबाट मेरो नाम हटाउन नखोज्नु दुरासयपूर्ण देखिएको, माइसंसारलाई पठाएको निवेदन र उजुरीमा समावेश भएका र आशंका गरिएका विषय सम्पादकको जवाफमा समावेश नभएको र चित्तबुझ्दो जवाफ प्राप्त नभएको, मेरो नाम र अंश हटाउन मैले आग्रह गर्दा पनि नमानेको तथा आचारसंहिताको ४(१५) मा रहेको गल्ती सच्याउने तत्परता समेत नदेखिएकाले प्रेस काउन्सिलबाट आवश्यक निर्देशन र कारवाही गरी मेरो नाम जोडिएको असान्दर्भिक र भ्रामक अंश हटाउने निर्देशन दिन सादर अनुरोध छ ।

- जी (गणेश) भट्ट

९८५११२९५५३